

Region Midtjylland - Regionshuset Viborg
Regional udvikling - Råstoffer
Skottenborg 26
8800 Viborg

Tjørnevej 6
7171 Uldum
T: 79755000

Aino Hvam
Dir: +4579755619

e-mail:
Aino.Hvam
@hedensted.dk
Sagsnr. 01.09.00-P17-1-17

07.08.2020

UDKAST.

BILAG;

Uddybende høringsvar på forslag til Råstofplan 2020

Kommunen har modtaget Regionsrådets forslag til Råstofplan 2020. Forslaget er sendt i høring i perioden 8. juni – 1. september 2020.

Byrådet har på sit møde d. 26. august drøftet kommunens høringsvar til Forslag til råstofplan 2020, herunder forslag til nyt graveområde Kragelund.

Forslag om at udlægge nyt graveområde ved Kragelund

Hedensted Kommune har vurderet forslaget om at udlægge et nyt råstofgraveområde ved Kragelund.

Drikkevand

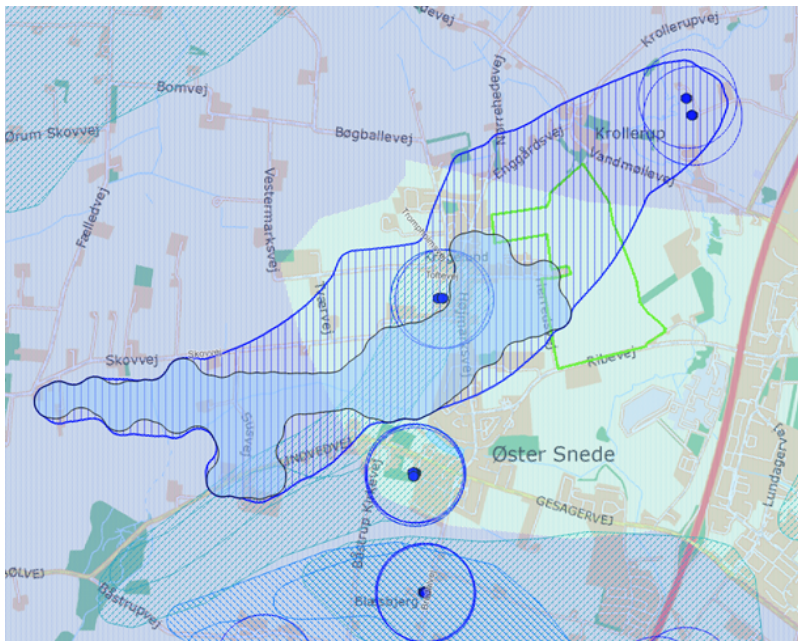
Den nye Krollerup Kildeplads (DGU nr. 106.1443 og 106. 2846) til Hedensted og Løsning Vandværk har et indvindingsopland, der rækker ind over råstofområdet. Det er beregnet på 300.000 m³ oppumpet vand pr. år. Indvindingsoplandet fremgår endnu ikke på Miljøstyrelsens MiljøGis, og dermed ikke i Niras Miljørapport for Kragelund. En mindre del af det grundvandsdannende opland til kildepladsen (lys blå på figur 1 herunder) ligger også i den vestlige del af graveområdet. Det må forventes, at dette indvindingsopland bliver større, idet kildepladsen på sigt skal indvinde op mod 1.000.000 m³ pr. år. Dette gælder både i bredden og længden, og det grundvandsdannende opland kan også forventes at blive udvidet med nye områder.

Det er derfor vigtigt, at der i området er skærpet opmærksomhed på forureningsrisiko under driften, samt at der efter råstofindvinding ikke anvendes pesticider.

Hedensted Kommune er således meget bekymret over eventuel råstofgravning lige over et meget vigtigt grundvandsdannende område, hvor kommunens største bysamfund med ca. 30 % af kommunens indbyggere henter vand, og i fremtiden skal hente op til tre gange så meget vand.

Ved en mulig råstofgravning i området vil efterbehandlingen formentlig ske til én eller flere søer. Såfremt noget af råstofgraven efterbehandles over grundvandsniveau, skal der tinglyses deklaration om pesticidfri drift efter endt råstofgravning inden for indvindingsopland. Det forventes ligeledes, at der tinglyses deklaration om pesticidfri drift efter endt råstofgravning uden for nuværende indvindingsopland i råstofområdet, idet indvindingsoplandet på sigt formentlig udvides i forhold til det nuværende optegnede.

Figur 1: Blå cirkler er vandværksboringer. Blå skravering er indvindingsopland til vandværk. Lyseblå markering er grundvandsdannende opland til kildepladsen. Lysilla markering er langsigtet drikkevandsområde.

Beskyttet natur og vandløb:

Der er to moseområder, en eng og en sø omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 lige på grænsen af den nordlige ende af graveområdet. Der skal i forbindelse med en eventuel gravetilladelse foretages en konkret vurdering i forhold til, hvor stor afstanden mellem graveområdet og de naturbeskyttede områder skal være for ikke at tilstandsændre naturrområderne.

Figur 2: Skraverede områder er natur, beskyttet jf. §3 i Naturbeskyttelsesloven. Grøn er eng, brun er mose, blå er sø. Røde og blå streger er hhv. private og offentlige vandløb. Gule streger er beskyttede sten- og jorddiger.

Der løber ligeledes et privat vandløb (røde streger på nedenstående kort) langs med de naturbeskyttede områder og den nordlige afgrænsning af det planlagte råstofområde. Ændring af vandløbet skal vurderes i forhold til vandløbsloven. Det private vandløb er rørlagt på matr. 4am Kragelund By, Ø. Snede, og er åbent på matr. 8am Kragelund By, Ø. Snede. Der er således et rørlagt vandløb tværs hen over den vestlige del af det foreslåede område. Som konsekvens heraf bør det smalle vestlige stykke udgå helt af forslaget.

Beskyttede diger:

Der er beskyttede diger (gul streg på kort i figur 2) gennem det planlagte råstofgraveområde. Der kræves en dispensation fra museumsloven til at nedlægge et dige.

Dispensation til nedlægning af diger vurderes at ville kræve vilkår om at der etableres erstatningsdiger på placeringer hvor der tidligere har været et dige eller reetablering af det nedlagte dige efter endt gravning.

Det vurderes at kunne blive en udfordring af finde egnede placeringer for erstatningsdiger i området. Ligeledes har en ny afgørelse i klagenævnet givet anledning til, at der ikke længere kan tillades at reetablere diger i nyt niveau efter endt gravning. Det har medført strammere praksis, hvorved en sådan dispensation til at nedlægge diger med stor sandsynlighed vil blive påklaget og omgjort i klagenævnet. Hvis digerne ikke må nedlægges, skal råstofgravning ske med afstand til digerne, så digerne ikke beskadiges. Det begrænser hvor meget areal, der bliver tilgængelig for råstofgravning, og kan give overvejelser om, hvorvidt grusgravning vil være rentabelt på arealerne. Efter gravning vil området fremstå fragmenteret, med flere store søer, adskilt af diger på en "dæmning", hvilket ikke falder naturligt ind i landskabet.

Stier/vandreruter:

Der går en sti/vandrerute (grøn streg på figur 3) på den nordlige grænse af det planlagte råstofgraveområde. Denne sti skal bevares.

Figur 3. Grøn streg langs den nordlige afgrænsning af graveområdet angiver en stiforbindelse, som skal bevares.

Planforhold og nabohensyn

Området er ikke omfattet af lokalplaner, kommuneplanrammer eller andre planmæssige bindinger. I beskrivelsen af geologien under Løsning Hedeslette¹ fremgår det, at det er vigtigt, at landskabet fortsat holdes åbent, og at det ikke udsættes for sammenhængende tilplantning og bebyggelse.

¹ Geografforlaget og Miljøministeriet, 1994: Geologisk Set – Det Mellemske Jylland.

I Niras' miljøscreening af området er der redegjort for de udpegninger, der er i området bl.a. specifik geologisk bevaringsværdi. Hedensted Kommune er dog ikke enig i vurderingen i miljørapporten. I miljørapporten fremgår, at råstofgravningen kun i ringe grad vil hindre oplevelsen af smeltevandssletten, og ved efterbehandling vil der kunne bevares geologiske skræntprofiler.

Da efterbehandlingen vil ske til en eller flere store søer, pga. høj grundvandstand, er det Hedensted Kommunes vurdering, at oplevelsen af landskabet vil blive ændret, og slettepræget vil gå tabt. Det vil ikke være muligt, at bevare geologiske skræntprofiler, når råstofgraven omdannes til sø.

Hedensted Kommune er betænkelig ved gravning så tæt på landsbyen Kragelund. Betænelighederne går i særlig grad på gener fra støj, støv og transport. Ribevej er skolevej for børn, der cykler fra Øster Snede til skolen i Løsning. Ribevej er allerede i dag meget trafikeret og ikke dimensioneret til yderligere belastning. Kragelund by er allerede i dag støjbelastet af trafikstøj fra motorvejen. Det er ikke rimeligt, at pålægge Kragelund yderligere støjbelastning.

I Miljørapporten fremgår, at støvgener vil blive søgt begrænset via vilkår i en eventuel gravetilladelse. Hedensted Kommune er betænkelig ved placering af et råstofgraveområde så tæt ved nabobeboelser, da erfaringer fra andre råstofgrave viser, at råstofgravning og sortering og læsning af materialet ofte giver anledning til støvgener for omboende. Desuden slæbes der ofte sand og grus med ud på offentligvej fra råstofgraven – også selvom adgangsvejen til råstofgraven er asfalteret. Det tabte sand/grus på vejen kan udgøre en risiko for særligt skolebørnene, og kan være medvirkende til trafikfarlige situationer.

I Miljørapporten fremgår omkring støj, at *"De beboere, der bor tæt på råstofgraven, vil kunne blive påvirket af gener fra støj fra f.eks. entreprenørmaskiner, lastbiler og lignende. Efterhånden som råstofressourcen indvindes dybere, vil indvindings- og produktionsarealet sænkes væsentlig under terrænoverfladen, hvilket vil mindske støjudbredelsen."* Den tilgængelige råstofforekomst er ikke dyb i Kragelund, da der kun kan graves 3-4 meter ned under muldlaget. Det er derfor Hedensted Kommunes vurdering, at der ikke kan opnås en fordel af gravning i dybden, i forhold til støjbelastning af naboerne.

Trafik- og Vejforhold

Det udpegede areal støder op til Ribevej. Adgang til råstofområdet kan kun foregå via denne vej. Ribevej er også hovedfærdselsåre mellem Øster Snede og Løsning. I Øster Snede/Kragelund er der ingen servicefunktioner (dagligvarebutikker m.v.), hvorfor der er en del trafik ad Ribevej til Løsning, hvor disse funktioner findes.

Øster Snede Børnehus samt Øster Snede skole, der huser elever fra 0 – 6. klasse, har også adgang via Ribevej. Efter 6. klasse skal eleverne til Løsning Skole i Hedensted. Elever, der søger til Løsning skole skal derfor cykle af samme rute (Ribevej), som den tunge trafik fra råstofgravene. Ribevej er også skolevej for elever i Løsning der har valgt Øster Snede Skole efter det frie skolevalg.

Råstofområdet ligger mellem de to bysamfund Øster Snede/Kragelund og Løsning. Råstofindvinding vil påvirke de to lokalsamfund på urimelig vis via den øgede tunge trafik.

Hedensted Kommune har endvidere vurderet hvilke vej-mæssige forhold, der skal være opmærksomhed på i forbindelse med en eventuel råstofgravning:

- Arealreservation til cykel- og gangsti herunder også til kanalisering-anlæg ved Ribevej.
- Tilstrækkelig sikkerhedszone mellem alle veje- og stianlæg i forhold til Råstofgravningen.
- Krav til et sikkert skråningsanlæg i gravefronten i forhold til alle veje- og stianlæg, huse og lignende

- At det bliver stillet som forudsætning for gravning at transporter fra og til graveområde skal ske via østlige del af Ribevej til Lundagervej.
- Tilstrækkeligt areal til udkørselsforhold, idet der i forbindelse med en udkørselstilladelse til Ribevej kan forventes, at der bliver stillet krav om kanaliseringsanlæg, fast belægning i indkørslen, og naturligvis oversigtforhold.
- Tilstrækkelig støjafskærmning i forhold til beboelse.

Efterbehandling

Hvis området mod forventning udlægges som råstofgraveområde, og der ansøges om råstofudvinding forventes kommunen at blive inddraget tidligt i arbejdet med at lave en re-etableringsplan for området hvor området efterbehandles til natur og rekreative formål, i stil med råstofgraveområdet ved Remmerslund.

Samlet vurdering af forslag til nyt graveområde ved Kragelund

Hedensted Kommune er tvivlende overfor, om det overhovedet er rentabelt at udnytte grusforekomsten i området, når det kun er 3-4 m grus der kan indvindes. Med de restriktioner, der skal lægges på arealet, pga. hensyn til diger, grundvand, naturgasledning, natur, skolevej mm., anser Hedensted Kommune det ikke for proportionalt at udlægge området til råstofindvinding, set i forhold til de støj-, støv- og trafikgener, gravningen vil medføre for lokalsamfundene i bl.a. Kragelund, Øster Snede, Krollerup og Løsning.

Råstofområdet ligger mellem de to bysamfund Kragelund/Øster Snede og Løsning, og råstofindvinding vil påvirke de to lokalsamfund på urimelig vis via den øgede tunge trafik.

Hedensted Kommune vil derfor på det kraftigste fraråde, at området udlægges som råstofgraveområde.

Hvis området alligevel bliver udlagt, mod Hedensted Kommunes ønske, så insisterer Hedensted Kommune på, at det bliver en forudsætning for gravning, at transporter fra og til graveområde skal ske via den østlige del af Ribevej til Lundagervej. Det smalle vestlige stykke bør helt udgå, da der er et rørlagt vandløb tværs hen over.